Grondwettelijk Hof

Arrest nr. 127/2026
van 12 november 2026
Rolnummers : 8479, 8480, 8481, 8482, 8483, 8484, 8485 en 8486

In zake : de prejudiciële vragen betreffende artikel L5311-1 van het Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie, gesteld door de Raad van State.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters Pierre Nihoul en Joséphine Moerman, en de rechters Thierry Giet, Yasmine Kherbache, Sabine de Bethune, Emmanuelle Bribosia, Willem Verrijdt, Kattrin Jadin, Magali Plovie en Frank Fleerackers, bijgestaan door griffier Nicolas Dupont, onder voorzitterschap van voorzitter Pierre Nihoul,

wijst na beraad het volgende arrest :

I. *Onderwerp van de prejudiciële vragen en rechtspleging*

Bij acht arresten nrs. 263.107, 263.102, 263.103, 263.100, 263.105, 263.106, 263.101 en 263.104 van 25 april 2025, waarvan de expedities ter griffie van het Hof zijn ingekomen op 22 mei 2025, heeft de Raad van State de volgende prejudiciële vragen gesteld :

1. « Schendt artikel L5311-1 van het Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie, in die zin geïnterpreteerd dat het van toepassing is op de emolumenten die de mandatarissen die lid zijn van de raad van bestuur van een verzekeringsonderneming of een pensioenfonds, ontvangen op grond van een afgeleid mandaat of in hun hoedanigheid van niet-verkozen persoon in de zin van dat Wetboek, artikel 39 van de Grondwet en de artikelen 6, § 1, VI, vijfde lid, 2°, en 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen ? »;

2. « Schendt artikel L5311-1 van het Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie, in die zin geïnterpreteerd dat het van toepassing is op de emolumenten die de mandatarissen die lid zijn van de raad van bestuur van een verzekeringsonderneming of een pensioenfonds, ontvangen op grond van een afgeleid mandaat of in hun hoedanigheid van niet-verkozen persoon in de zin van dat Wetboek, in zoverre het tot gevolg zou hebben dat die bestuurders een minder gunstige bezoldiging zouden krijgen dan de bestuurders van diezelfde rechtspersonen die niet op grond van een afgeleid mandaat of in hun hoedanigheid van niet-verkozen persoon zitting hebben in die raad, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet ? ».

Die zaken, ingeschreven onder de nummers 8479, 8480, 8481, 8482, 8483, 8484, 8485 en 8486 van de rol van het Hof, werden samengevoegd.

Memories en memories van antwoord zijn ingediend door :

- Julie Fernandez Fernandez, Bertrand Demonceau, Chantal Ballarin, Alain Decerf, Bernard Thiry, Stefania De Simone, Julien Compère en Jean-Pierre Hansen, bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Simon Pâques, advocaat bij de balie Luik-Hoei, en door mr. Jan Van Gysegem, advocaat bij de balie te Brussel (in alle zaken);

- de cv « Enodia », bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Judith Merodio en mr. Laurane Feron, advocates bij de balie Luik-Hoei (in de zaken nrs. 8480, 8481 en 8486);

- de Waalse Regering, bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Marc Uyttendaele, mr. Anne Feyt en mr. Nathan Mouraux, advocaten bij de balie te Brussel.

Bij beschikking van 3 juni 2026 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers Magali Plovie en Willem Verrijdt te hebben gehoord, beslist dat de zaken in staat van wijzen waren, dat geen terechtzitting zou worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek om te worden gehoord, zou hebben ingediend, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten na die termijn zouden worden gesloten en de zaken in beraad zouden worden genomen.

Ingevolge het verzoek van meerdere partijen om te worden gehoord, heeft het Hof bij beschikking van 17 juni 2026 de dag van de terechtzitting bepaald op 15 juli 2026.

Bij beschikking van 1 juli 2026, heeft het Hof, op vraag van de raadslieden van de Waalse Regering, de zaken verdaagd naar de terechtzitting van 23 september 2026.

Op de openbare terechtzitting van 23 september 2026 :

- zijn verschenen :

. mr. Simon Pâques, voor Julie Fernandez Fernandez en anderen;

. mr. Laurane Feron, tevens *loco* mr. Judith Merodio, voor de cv « Enodia »;

. mr. Nathan Mouraux, voor de Waalse Regering;

- hebben de rechters-verslaggevers Magali Plovie en Willem Verrijdt verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;

- zijn de zaken in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in de bodemgeschillen*

Gedurende het jaar 2020 hebben de verzoekende partijen voor het verwijzende rechtscollege mandaten van bestuurder uitgeoefend binnen het organisme voor de financiering van pensioenen « Ogeo Fund » (zaken nrs. 8479, 8480, 8481, 8485 en 8486) en/of binnen de nv « Integrale », die een verzekeringsonderneming is (zaken nrs. 8480, 8482, 8483 en 8484). Bij beslissingen genomen in december 2022 op grond van de artikelen L5421-1 en L5421-2 van het Waalse Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie (hierna : het WPDD), stelt de Directie voor de controle op de lokale mandaten vast dat de bezoldiging van die mandaten het bedrag overschrijdt dat is toegelaten bij artikel L5311-1 van het WPDD voor de houders van een « afgeleid mandaat » of voor de « niet-verkozen personen », met als gevolg dat de te veel ontvangen sommen terugbetaald moeten worden. De betrokken personen vorderen de nietigverklaring van die beslissingen voor het verwijzende rechtscollege.

Op basis van de in artikel L5111-1 van het WPDD vermelde definities en van de bepalingen van artikel L5311-1 van het WPDD is het verwijzende rechtscollege van oordeel dat de begrippen « afgeleide mandaten » en « niet-verkozen personen » niet gedefinieerd zijn met verwijzing naar het begrip « maatschappij met een significante lokale overheidsparticipatie ». Bijgevolg heeft het feit dat de verzekeringsondernemingen en de pensioenfondsen zijn uitgesloten van het begrip « maatschappij met een significante lokale overheidsparticipatie » (artikel L5111-1, eerste lid, 10°, van het WPDD) volgens het verwijzende rechtscollege niet noodzakelijk tot gevolg dat artikel L5311-1 van het WPDD niet van toepassing zou zijn op de personen die, in de hoedanigheid van houder van een afgeleid mandaat of in de hoedanigheid van niet-verkozen persoon, een mandaat van bestuurder uitoefenen binnen een verzekeringsonderneming of een pensioenfonds. Het verwijzende rechtscollege is van oordeel dat het arrest van het Hof nr. 9/2020 van 16 januari 2020 (ECLI:BE:GHCC:2020:ARR.009) niet de twijfel wegneemt over de overeenstemming van artikel L5311-1 van het WPDD met de bevoegdheidverdelende regels en over de verenigbaarheid met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, in de interpretatie dat die bepaling van toepassing is op de afgeleide mandaten en op de mandaten toevertrouwd aan niet-verkozen personen die worden uitgeoefend binnen een verzekeringsonderneming of een pensioenfonds. In elk van de acht zaken stelt het verwijzende rechtscollege dan ook de twee hiervoor weergegeven prejudiciële vragen aan het Hof.

III. *In rechte*

- A -

Ten aanzien van de interpretatie van de in het geding zijnde bepaling en het nut van de prejudiciële vragen

A.1.1. In hoofdorde doen de verzoekende partijen voor het verwijzende rechtscollege gelden dat de prejudiciële vragen op een kennelijk verkeerde interpretatie van artikel L5311-1 van het Waalse Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie (hierna : het WPDD) steunen, zodat het niet nuttig is ze te beantwoorden. Volgens hen moet de in het geding zijnde bepaling, in tegenstelling tot de interpretatie van het verwijzende rechtscollege, in die zin worden geïnterpreteerd dat zij niet van toepassing is op de emolumenten die ontvangen worden voor de uitoefening van een mandaat van bestuurder binnen een pensioenfonds of een verzekeringsonderneming.

Zij voeren ten eerste aan dat de interpretatie van het verwijzende rechtscollege geen steun vindt in de tekst van het WPDD. Zij merken immers op dat artikel L5311-1 van het WPDD, voor het bezoldigingsplafond dat van toepassing is op de voorzitter en de ondervoorzitter, verwijst naar bijlage 1 bij dat Wetboek, volgens welke dat plafond wordt bepaald op basis van, onder andere, de omzet. Zij doen echter gelden dat een pensioenfonds geen omzet kan hebben, dat die wettelijke onmogelijkheid niet kan worden gelijkgesteld met een nul-omzet en dat de ontstentenis van een omzet te dezen niet wordt gecompenseerd door het in aanmerking nemen van een ander criterium (zoals het bedrag van de activa die het pensioenfonds beheert). Zij voeren aan dat de decreetgever, na de pensioenfondsen en de verzekeringsondernemingen van het toepassingsgebied van het WPDD te hebben uitgesloten, de bestuurders van die entiteiten niet heeft willen onderwerpen aan plafonds die onuitvoerbaar zijn.

Indien de interpretatie van het verwijzende rechtscollege wordt gevolgd, dan zou dat volgens hen betekenen dat de decreetgever niet op coherente wijze normerend zou zijn opgetreden, hetgeen aantoont dat die interpretatie in werkelijkheid kennelijk onredelijk is.

Zij doen ten tweede gelden dat het verwijzende rechtscollege te dezen is afgeweken van de strikte interpretatie van het toepassingsgebied van het WPDD die het in aanmerking had genomen in een eerder arrest, volgens welke men zich moest beperken tot de uitdrukkelijk door de decreetgever beoogde situaties (RvS, 9 juni 2023, nr. 256.749, ECLI:BE:RVSCE:2023:ARR.256.749). Volgens hen kent het verwijzende rechtscollege te dezen een buitensporige bevoegdheid toe aan de administratie, hetgeen ontoelaatbaar is.

Zij voeren ten derde aan dat de interpretatie van het verwijzende rechtscollege strijdig is met het procedurele optreden van de Waalse Regering in de zaak nr. 6999, die tot het arrest van het Hof nr. 9/2020 van 16 januari 2020 (ECLI:BE:GHCC:2020:ARR.009) heeft geleid. Zij verwijzen in dat opzicht naar het proces-verbaal van de openbare terechtzitting van 18 december 2019.

A.1.2. De intercommunale coöperatieve vennootschap « Enodia », tussenkomende partij voor het verwijzende rechtscollege, doet gelden dat de verzekeringsondernemingen en de pensioenfondsen zijn uitgesloten van het toepassingsgebied van het vijfde deel van het WPDD, zoals blijkt uit de parlementaire voorbereiding van het decreet van het Waalse Gewest van 29 maart 2018 « tot wijziging van het Wetboek van de Plaatselijke Democratie en de Decentralisering met het oog op een sterker bestuur en een sterkere transparantie in de uitvoering van de openbare mandaten in de lokale en bovenlokale structuren en hun filialen » (hierna : het decreet van 29 maart 2018), uit het voormelde arrest van het Hof nr. 9/2020 en uit de parlementaire voorbereiding van het decreet van het Waalse Gewest van 19 december 2019 « houdende de eerste aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van het Waalse Gewest voor het begrotingsjaar 2019 ». Zij besluit daaruit dat de interpretatie van het verwijzende rechtscollege verkeerd is en dat de in het geding zijnde bepaling niet van toepassing is op de mandaten uitgeoefend binnen verzekeringsondernemingen en pensioenfondsen.

A.1.3. De Waalse Regering voert aan dat de partijen de redenering van het verwijzende rechtscollege niet voor het Hof kunnen betwisten. Volgens haar is de interpretatie van het verwijzende rechtscollege met betrekking tot het toepassingsgebied van artikel L5311-1 van het WPDD niet kennelijk verkeerd, zodat het Hof die niet ter discussie kan brengen.

Voor het overige merkt zij op dat het onderzoek van de argumenten van de verzoekende partijen voor het verwijzende rechtscollege zou vereisen dat het Hof het bodemgeschil beslecht, hetgeen de bevoegdheid van het Hof in het prejudiciële contentieux ruimschoots te buiten gaat. Zij doet gelden dat de argumentatie met betrekking tot de wettelijke onmogelijkheid voor een pensioenfonds om een omzet te hebben niet pertinent is voor de door het Hof uitgevoerde toetsing. Bovendien is het verwijzende rechtscollege, volgens de Waalse Regering, niet afgeweken van zijn eerdere rechtspraak, aangezien er te dezen geen twijfel was over het toepassingsgebied van de in het geding zijnde bepaling. Ten slotte is zij van mening dat het argument met betrekking tot het procedurele optreden van de Waalse Regering in de voormelde zaak nr. 6999 niet pertinent is. Zij voegt eraan toe dat die zaak andere maatregelen betrof dan die welke te dezen in het geding zijn.

Ten gronde

Wat de eerste prejudiciële vraag betreft

A.2.1. De verzoekende partijen voor het verwijzende rechtscollege merken allereerst op dat het Hof bij zijn voormelde arrest nr. 9/2020 geen even uitgebreide toepassing van artikel L5311-1 van het WPDD in aanmerking heeft genomen als die van het verwijzende rechtscollege, en dat het Hof zich niet heeft uitgesproken over de grondwettigheid van een beperking van de emolumenten van de bestuurders van verzekeringsondernemingen op basis van die bepaling.

Vervolgens doen zij gelden dat de in het geding zijnde bepaling, in zoverre zij de emolumenten van een bestuurder van een pensioenfonds of een verzekeringsonderneming beperkt, inbreuk maakt op de bevoegdheid van de federale overheid bedoeld in artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (hierna : de bijzondere wet van 8 augustus 1980). Wat de pensioenfondsen betreft, verwijzen zij naar de federale bepalingen met betrekking tot de samenstelling van de raad van bestuur en het bezoldigingsbeleid, namelijk de artikelen 29, tweede lid, en 77/1 van de wet van 27 oktober 2006 « betreffende het toezicht op de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening » (hierna : de wet van 27 oktober 2006). Volgens

hen heeft de in het geding zijnde bepaling tot gevolg dat een meerderheid van de bestuurders van een pensioenfonds enkel geplafonneerde emolumenten kunnen genieten, voor een maximumaantal van twaalf vergaderingen per jaar. Nog steeds volgens de verzoekende partijen is dat onverenigbaar met de bij de federale wetgeving vastgelegde beginselen inzake bezoldiging, aangezien de ontstentenis van emolumenten voor bepaalde vergaderingen niet overeenstemt met een degelijk bezoldigingsbeleid, de bij de in het geding zijnde bepaling vastgestelde plafonds niet evenredig zijn voor een pensioenfonds dat, zoals « Ogeo Fund », meer dan een miljard euro aan activa beheert en die plafonds geen bezoldigingsbeleid mogelijk maken dat in overeenstemming is met de langetermijnbelangen van een pensioenfonds. Ten slotte doen zij gelden dat hetzelfde geldt voor de verzekeringsondernemingen. Zij verwijzen in dat opzicht naar artikel 42 van de wet van 13 maart 2016 « op het statuut van en het toezicht op de verzekerings- of herverzekeringsondernemingen » (hierna : de wet van 13 maart 2016).

Zij voeren aan dat geen enkele van de drie voorwaarden met betrekking tot de impliciete bevoegdheden te dezen is vervuld. Ten eerste doen zij gelden dat de doelstellingen van goed bestuur die door de in het geding zijnde bepaling worden nagestreefd, vervuld zouden zijn zelfs indien de betrokken plafonds niet van toepassing zijn op de bestuurders van verzekeringsondernemingen of pensioenfondsen. Zij beklemtonen dat, wat die bestuurders betreft, het goed bestuur en de transparantie van de bezoldigingen reeds door de federale regelgeving zijn gewaarborgd, in het bijzonder het toezicht op de verzekeringsondernemingen door de Nationale Bank van België (hierna : de NBB) en het toezicht uitgeoefend op de pensioenfondsen door de Autoriteit voor financiële diensten en markten (hierna : de FSMA). Verwijzend naar de overweging B.18.2 van het voormelde arrest van het Hof nr. 9/2020, voeren zij ten tweede aan dat de aangelegenheid van het toezicht op de verzekeringsondernemingen en de pensioenfondsen zich niet tot een gedifferentieerde behandeling leent. Zij doen gelden dat de in het geding zijnde bepaling neerkomt op een dergelijk toezicht door de Waalse administratie en dat de beperking van de emolumenten van de betrokken bestuurders een nog ingrijpender maatregel is dan de toezichtmechanismen die bij het voormelde arrest van het Hof nr. 9/2020 werden afgekeurd. Zij voegen eraan toe dat de federale autoriteiten (de NBB en de FSMA) effectief toezicht houden op het bezoldigingsbeleid van de verzekeringsondernemingen en de pensioenfondsen. Volgens hen zou de verdeling van dat toezicht tussen de federale autoriteiten en de Waalse administratie het prudentieel toezicht inefficiënt of gevaarlijk maken. Ten derde zijn zij van mening dat de uitwerking van de in het geding zijnde bepaling niet marginaal is, zoals een lezing *a contrario* van de overwegingen B.24.3 en B.31 van het voormelde arrest van het Hof nr. 9/2020 bevestigt. Volgens hen staan de bij de in het geding zijnde bepaling vastgestelde plafonds in de weg aan het bezoldigingsbeleid dat door de verzekeringsondernemingen en de pensioenfondsen is bepaald ten aanzien van hun federale verplichtingen en dat erop is gericht competente bestuurders aan te trekken.

A.2.2. De tussenkomende partij voor het verwijzende rechtscollege doet gelden dat het zwaartepunt van de in het geding zijnde bepaling bestaat in een toezicht op de bezoldiging van de betrokken bestuurders, met inbegrip van die binnen de verzekeringsondernemingen en de pensioenfondsen. Daaruit volgt volgens haar dat de in het geding zijnde bepaling inbreuk maakt op de federale bevoegdheid inzake de reglementering en het toezicht op de verzekeringsondernemingen en de pensioenfondsen, aangezien die bepaling voorwaarden toevoegt met betrekking tot de uitoefening van een mandaat van bestuurder binnen die rechtspersonen.

Zij voert vervolgens aan dat niet is voldaan aan de drie voorwaarden van de impliciete bevoegdheden. Ten eerste merkt zij op dat niet uit de parlementaire voorbereiding van het decreet van 29 maart 2018 blijkt dat de decreetgever het noodzakelijk heeft geacht de verzekeringsondernemingen en de pensioenfondsen aan de in het geding zijnde bepaling te onderwerpen, integendeel. Verwijzend naar het voormelde arrest van het Hof nr. 9/2020 voert zij ten tweede aan dat de federale aangelegenheid van het toezicht op de verzekeringsondernemingen en de pensioenfondsen zich niet tot een gedifferentieerde regeling leent. Volgens haar doet de in het geding zijnde bepaling afbreuk aan de essentiële elementen van de federale regelgeving ter zake. Ten derde doet zij gelden dat de uitwerking van de in het geding zijnde bepaling op de federale aangelegenheid niet marginaal is. Verwijzend naar de federale bepalingen die de verantwoordelijkheid van de bestuurders van een pensioenfonds, de rol van de raad van bestuur en de voorwaarden voor toegang tot het mandaat van bestuurder regelen (artikelen 26, 27 en 77 van de wet van 27 oktober 2006), doet zij in dat opzicht gelden dat het moeilijk zou zijn om personen te vinden die aan die voorwaarden voldoen en die een dergelijke verantwoordelijkheid aanvaarden zonder een billijke bezoldiging.

A.2.3. De Waalse Regering doet ten eerste gelden dat de in het geding zijnde bepaling valt onder de gewestelijke bevoegdheid inzake lokale besturen bedoeld in artikel 6, § 1, VIII, eerste lid, 1° en 8°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. Zij beklemtoont dat de in het geding zijnde bepaling de bezoldiging beperkt van de houders van een « afgeleid mandaat », die over een oorspronkelijk lokaal mandaat beschikken, en van de « niet-verkozen personen », die hun mandaat uitoefenen als vertegenwoordiger of bij beslissing van een lokale,

paralokale of bovenlokale overheid. Volgens haar is de decreetgever zijn bevoegdheden niet te buiten gegaan, aangezien het toepassingsgebied van de in het geding zijnde bepaling zich aldus beperkt tot de personen die een mandaat uitoefenen dat, rechtstreeks of onrechtstreeks, uitgaat van een lokale, paralokale of bovenlokale overheid. Nog steeds volgens haar maakt de in het geding zijnde bepaling geen inbreuk op de federale bevoegdheid inzake de reglementering en het toezicht op de verzekeringsondernemingen en de pensioenfondsen. Zij beklemtoont in dat opzicht dat de in het geding zijnde bepaling geen enkele persoon ervan vrijstelt de federale bepalingen na te leven die die aangelegenheid regelen, maar dat zij, omwille van het goed bestuur en de transparantie, in bijkomende regels voorziet voor de personen die een afgeleid mandaat uitoefenen of die de hoedanigheid van niet-verkozen persoon hebben. Zij merkt op dat de decreetgever, bij de uitoefening van zijn bevoegdheden, regels kan aannemen die ook door de verzekeringsondernemingen en de pensioenfondsen dienen te worden nageleefd. Zij voegt eraan toe dat het Hof reeds meermaals heeft aanvaard dat de uitoefening van een gewestelijke of gemeenschapsbevoegdheid een uitwerking op een federale bevoegdheid kan hebben. Ten slotte doet zij gelden dat de in het geding zijnde bepaling de uitoefening van de federale bevoegdheid inzake de reglementering en het toezicht op de verzekeringsondernemingen en de pensioenfondsen niet onmogelijk of overdreven moeilijk maakt.

In ondergeschikte orde voert zij aan dat de drie voorwaarden van de impliciete bevoegdheden te dezen vervuld zijn. Ten eerste is zij van mening dat de in het geding zijnde bepaling noodzakelijk is opdat de decreetgever zijn bevoegdheden inzake lokale besturen kan uitoefenen en zijn doelstellingen inzake goed bestuur en transparantie kan nastreven, welke niet zouden worden bereikt zonder de in het geding zijnde bepaling. Zij voegt daaraan toe dat de bestaande federale bepalingen niet toelaten om de specifieke situatie van de personen die de hoedanigheid van houder van een afgeleid mandaat of van niet-verkozen persoon hebben, in aanmerking te nemen. Zij verwijst ook naar het arrest van het Hof nr. 135/2023 van 19 oktober 2023 (ECLI:BE:GHCC:2023:ARR.135), waarbij werd geoordeeld dat de bepalingen die de bezoldigingen van leidinggevenden van bepaalde gewestelijke entiteiten beperken een legitieme doelstelling van algemeen belang nastreefden. Zij merkt eveneens op dat de noodzaak om dergelijke bezoldigingsplafonds vast te leggen, wordt bevestigd door meerdere decreten van het Waalse Gewest en van de Franse Gemeenschap. Zij merkt ten slotte op dat de parlementaire voorbereiding waarnaar de tussenkomende partij voor het verwijzende rechtscollege verwijst geen betrekking heeft op de in het geding zijnde maatregel. Ten tweede voert zij aan dat de betrokken materie zich tot een gedifferentieerde behandeling leent. Zij merkt op dat de vaststelling die in dat opzicht bij het voormelde arrest van het Hof nr. 9/2020 is gedaan te dezen niet kan worden overgenomen, aangezien het andere maatregelen betrof. Hoewel de federale overheid algemene regels heeft vastgesteld die de verzekeringsondernemingen en de pensioenfondsen gelasten om een gezond en efficiënt bezoldigingsbeleid vast te stellen (artikel 42 van de wet van 13 maart 2016 en artikel 77/1 van de wet van 27 oktober 2006), heeft de federale overheid volgens de Waalse Regering daarentegen niets gepreciseerd over de concrete inhoud van dat bezoldigingsbeleid, zodat zij niet heeft beoogd de kwestie van de plafonnering van de bezoldigingen te regelen. Nog steeds volgens haar staat niets eraan in de weg dat de federale toezichthouders (de NBB en de FSMA) en de Waalse toezichthouder (Directie voor de controle op de lokale mandaten) gelijktijdig controles uitvoeren die evenwel verschillende onderwerpen hebben, zoals dat overigens in andere sectoren bestaat. Ten derde voert zij aan dat de in het geding zijnde bepaling slechts een marginale uitwerking heeft op de federale aangelegenheid van de reglementering en het toezicht op de verzekeringsondernemingen en de pensioenfondsen, aangezien, enerzijds, die aangelegenheid tal van andere maatregelen omvat dan die met betrekking tot het bezoldigingsbeleid en, anderzijds, de in het geding zijnde bepaling slechts op een beperkt deel van alle verzekeringsondernemingen en pensioenfondsen en van hun bestuurders van toepassing is. Zij voegt daaraan toe dat de argumentatie van de verzoekende partijen voor het verwijzende rechtscollege dat de in het geding zijnde plafonds onvoldoende zouden zijn om competente bestuurders aan te trekken op een subjectieve lezing berust en dus niet in overweging kan worden genomen. Ten slotte wordt de voorafgaande redenering volgens de Waalse Regering bevestigd door de overwegingen B.23.2 tot B.24.3 van het voormelde arrest van het Hof nr. 9/2020.

Wat de tweede prejudiciële vraag betreft

A.3.1. De verzoekende partijen voor het verwijzende rechtscollege voeren allereerst aan dat de bevoegdheidsoverschrijding die blijkt uit het onderzoek van de eerste prejudiciële vraag impliceert dat het in de tweede prejudiciële vraag beoogde verschil in behandeling geen legitiem doel nastreeft.

Vervolgens doen zij gelden dat dat verschil in behandeling niet op een objectief criterium berust, aangezien de vage concepten die zijn gebruikt in de definities van de begrippen « afgeleid mandaat » (artikel L5111-1, eerste lid, 2°, van het WPDD) en « niet-verkozen personen » (artikel L5111-1, eerste lid, 9°, van het WPDD) een interpretatiemarge laten aan de Directie voor de controle op de lokale mandaten. Zij merken met name op dat die laatste de in het geding zijnde bepaling niet lijkt toe te passen op de bestuurders van een pensioenfonds die op

voorstel van de raad van bestuur benoemd zijn, hetgeen op absurde wijze het subjectieve karakter van het verschil in behandeling aantoont, aangezien het zou volstaan dat de statuten van een pensioenfonds in een dergelijk systeem voorzien om aan het toepassingsgebied van de in het geding zijnde bepaling te ontsnappen.

Zij voeren ook aan dat het verschil in behandeling niet pertinent is ten aanzien van de doelstellingen van goed bestuur en transparantie die door de decreetgever worden nagestreefd. Zij beklemtonen dat, binnen de raad van bestuur van een verzekeringsonderneming of een pensioenfonds, de bestuurders die de hoedanigheid van houder van een afgeleid mandaat of van niet-verkozen persoon hebben en diegenen die die hoedanigheid niet hebben zich in vergelijkbare situaties bevinden, aangezien zij aan dezelfde vereisten moeten voldoen en dezelfde verantwoordelijkheden opnemen. Volgens hen leidt het verschil in behandeling inzake emolumenten ertoe dat een categorie van tweederangsbestuurders wordt gecreëerd. Bovendien, nog steeds volgens hen, komt het beklemtonen van de oorsprong van het mandaat erop neer het feit te ontkennen dat de bestuurders in het maatschappelijk belang van het pensioenfonds of de verzekeringsonderneming handelen. Zij zijn van mening dat de in het geding zijnde bepaling bijgevolg afbreuk doet aan het collegiale karakter van de raad van bestuur, hetgeen ertoe leidt dat het niveau van goed bestuur afneemt. Bovendien doen zij gelden dat de in het geding zijnde bepaling de aanwerving van bestuurders met de competenties die vereist zijn om het goede beheer van een verzekeringsonderneming of een pensioenfonds te waarborgen en die aanvaarden een dergelijke verantwoordelijkheid op te nemen, zeer moeilijk of zelfs onmogelijk maakt.

Zij zijn ten slotte van mening dat het verschil in behandeling niet noodzakelijk, noch redelijk verantwoord is, aangezien (1) de doelstellingen van goed bestuur en transparantie reeds worden bereikt door de federale wetgevingen met betrekking tot de verzekeringsondernemingen en de pensioenfondsen, (2) een eenvoudige aangifte van de ontvangen emolumenten zou volstaan ten aanzien van de nagestreefde doelstellingen, (3) te dezen geen enkele afwijking mogelijk is, in tegenstelling tot hetgeen waarin artikel 3, § 7, van het decreet van het Waalse Gewest van 12 februari 2004 « betreffende [het statuut van] de overheidsbestuurder » (hierna : het decreet van 12 februari 2004) voorziet, (4) een pensioenfonds geen omzet kan hebben, (5) de personeelsleden van de pensioenfondsen en de verzekeringsondernemingen niet langer door het WPDD onderworpen zijn aan enig bezoldigingsplafond, en (6) in geen enkele overgangsmaatregel is voorzien. Zij voegen eraan toe dat de betrokken mandaten van bestuurder niet noodzakelijk in bijberoep worden uitgeoefend en dat dat criterium in ieder geval niet relevant is om de weerslag van de in het geding zijnde maatregel op de werking van de raad van bestuur te beoordelen.

Zij leiden daaruit af dat de in het geding zijnde bepaling niet bestaanbaar is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. In uiterst ondergeschikte orde voeren zij aan dat de in het geding zijnde bepaling op zijn minst discriminerend is in zoverre zij van toepassing is op de niet-verkozen personen, die een veel minder duidelijke « openbare » band hebben dan de houders van een afgeleid mandaat.

A.3.2. De tussenkomende partij voor het verwijzende rechtscollege voert aan dat de twee vergeleken categorieën van bestuurders zich in vergelijkbare situaties bevinden, aangezien zij dezelfde verantwoordelijkheden opnemen. Volgens haar is het verschil in behandeling inzake bezoldiging niet redelijk verantwoord en heeft het onevenredige gevolgen voor diegenen die de hoedanigheid van houder van een afgeleid mandaat of van niet-verkozen persoon hebben.

A.3.3. De Waalse Regering doet gelden dat de bestuurders van een verzekeringsonderneming of een pensioenfonds die in de hoedanigheid van houder van een afgeleid mandaat of van niet-verkozen persoon zitting hebben zich niet in een situatie bevinden die vergelijkbaar is met die van andere bestuurders. Zij merkt op dat de bestuurders die tot de eerste categorie behoren ofwel beschikken over een mandaat dat is afgeleid van een oorspronkelijk lokaal mandaat, ofwel hun mandaat uitoefenen als vertegenwoordiger of bij beslissing van een lokale, paralokale of bovenlokale overheid, zodat zij onderworpen zijn aan de regels van goed bestuur en transparantie die door de decreetgever zijn aangenomen. Volgens haar is het legitiem dat die bestuurders aan dergelijke regels worden onderworpen, aangezien zij een bezoldiging ontvangen op basis van een opdracht die hun is toevertrouwd, zij het onrechtstreeks, door de burgers, hetgeen niet het geval is bij de andere bestuurders.

In ondergeschikte orde voert zij aan dat het verschil in behandeling op een objectief criterium berust, dat het redelijk verantwoord is en dat het evenredig is. Allereerst is zij van mening dat het feit dat men al dan niet voldoet aan de definitie van houder van een afgeleid mandaat (artikel L5111-1, eerste lid, 2°, van het WPDD) of aan die van niet-verkozen persoon (artikel L5111-1, eerste lid, 9°, van het WPDD) een objectief criterium van onderscheid is. Volgens haar zijn die definities immers duidelijk. Zij voegt daaraan toe dat de redenering « uit het ongerijmde » van de verzoekende partijen voor het verwijzende rechtscollege niet onder het toezicht van het Hof valt en dat, als die redenering wordt gevolgd, het in het geding zijnde verschil in behandeling onbestaande zou worden.

Vervolgens doet zij gelden dat het pertinent is een onderscheid te maken onder de bestuurders binnen verzekeringsondernemingen of pensioenfondsen naargelang hun mandaat al dan niet is verbonden aan een opdracht die hun, zij het onrechtstreeks, door de burgers is toevertrouwd. Zij voegt daaraan toe dat de personeelsleden van de verzekeringsondernemingen of pensioenfondsen op hun beurt niet bezoldigd worden voor een door de burgers toevertrouwde opdracht, zodat de decreetgever hun bezoldiging niet dient te reglementeren. Zij voert bovendien aan dat de verwijzing naar het decreet van 12 februari 2004 niet pertinent is, aangezien dat decreet in tal van dwingende regels voorziet die niet beperkt zijn tot de kwestie van de bezoldiging van de bestuurders. Ten slotte is artikel L5311-1 van het WPDD volgens de Waalse Regering evenredig met de doelstellingen van goed bestuur en transparantie, aangezien de betrokken bestuurders wel degelijk een bedrag van een zekere omvang ontvangen (hetgeen het risico van een gebrek aan belangstelling voor die mandaten sterk vermindert) en zij die mandaten in bijberoep uitoefenen. Zij verwijst ook naar de overweging B.31 van het voormelde arrest van het Hof nr. 9/2020.

- B -

Ten aanzien van de in het geding zijnde bepaling en de context ervan

B.1. De prejudiciële vragen hebben betrekking op de bezoldigingsplafonds waarin is voorzien bij artikel L5311-1 van het Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie (hierna : het WPDD), in die zin geïnterpreteerd dat zij van toepassing zijn op de personen die, in de hoedanigheid van houder van een « afgeleid mandaat » (artikel L5111-1, eerste lid, 2°, van het WPDD) of in de hoedanigheid van « niet-verkozen persoon » (artikel L5111-1, eerste lid, 9°, van het WPDD), een mandaat van bestuurder uitoefenen binnen een verzekeringsonderneming of een organisme voor de financiering van pensioenen (doorgaans ook pensioenfonds genoemd).

B.2.1. Zoals het is vervangen bij artikel 47 van het decreet van het Waalse Gewest van 29 maart 2018 « tot wijziging van het Wetboek van de Plaatselijke Democratie en de Decentralisering met het oog op een sterker bestuur en een sterkere transparantie in de uitvoering van de openbare mandaten in de lokale en bovenlokale structuren en hun filialen » (hierna : het decreet van 29 maart 2018), gedeeltelijk vernietigd bij het arrest van het Hof nr. 9/2020 van 16 januari 2020 (ECLI:BE:GHCC:2020:ARR.009), en zoals gewijzigd bij artikel 54 van het decreet van het Waalse Gewest van 19 december 2019 « houdende de eerste aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van het Waalse Gewest voor het begrotingsjaar 2019 », bepaalt artikel L5111-1 van het WPDD :

« Voor de toepassing van dit Wetboek wordt verstaan onder :

1° oorspronkelijk mandaat : het mandaat van gemeenteraadslid, schepen, burgemeester, provinciaal gedeputeerde, provincieraadslid of voorzitter van een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn, als de wetgeving die op hem toepasselijk is, in zijn aanwezigheid in het gemeentecollege voorziet;

2° afgeleid mandaat : elk mandaat dat uitgeoefend wordt door de titularis van een oorspronkelijk mandaat en dat hem toevertrouwd is wegens zijn oorspronkelijk mandaat ofwel door de overheid waarin hij zijn mandaat uitoefent, ofwel op enige andere wijze of dat hem toevertrouwd is bij beslissing van één van de organen, of wegens de vertegenwoordiging :

a) van een gemeente;

b) van een provincie;

c) van een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn;

d) van een intercommunale;

e) van een zelfstandig gemeentelijk of provinciaal bedrijf;

f) van een vereniging van openbare besturen bedoeld in artikel 118 van de Organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;

g) van een huisvestingsmaatschappij;

h) van elke rechtspersoon of feitelijke vereniging waarbij één of meerdere van de bovenvermelde overheden betrokken worden;

[…]

9° niet-verkozen personen : de personen die niet titularis zijn van een oorspronkelijk mandaat en aan wie een mandaat is toevertrouwd in een publiek- of privaatrechtelijke rechtspersoon bij beslissing van één van de organen, of wegens de vertegenwoordiging :

a) van een gemeente;

b) van een provincie;

c) van een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn;

d) van een intercommunale;

e) van een zelfstandig gemeentelijk of provinciaal bedrijf;

f) van een vereniging van openbare besturen bedoeld in artikel 118 van de Organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;

g) van een huisvestingsmaatschappij;

h) van elke rechtspersoon of feitelijke vereniging waarbij één of meerdere van de bovenvermelde overheden betrokken zijn;

10° maatschappij met een significante lokale overheidsparticipatie : maatschappij die aan volgende criteria beantwoordt :

a) een maatschappij naar Belgisch recht zijn of waarvan een bedrijfszetel in België is gevestigd;

b) geen intercommunale zijn, noch een vereniging van overheden bedoeld in artikel 118 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, een gemeente- of provinciebedrijf, een gemeentelijke of een provinciale vzw, een projectvereniging, een huisvestingsmaatschappij, een […] organisme bedoeld in artikel 3 van het decreet van 12 februari 2004 betreffende het statuut van de overheidsbestuurder of in [artikel 3 van] het decreet van 12 februari 2004 betreffende het statuut van de overheidsbestuurder voor de aangelegenheden geregeld krachtens artikel 138 van de Grondwet, de verzekerings- en herverzekeringsondernemingen, de pensioenfondsen en elke andere instelling of vennootschap die volgens de federale wetgeving onderworpen is aan het toezicht van de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten of van de Nationale Bank van België;

c) en waarin één of meerdere gemeenten, provincies, OCMW's, intercommunales, zelfstandige gemeente- of provinciebedrijven, projectverenigingen, [verenigingen] van overheden bedoeld in artikel 118 van de Organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, huisvestingsmaatschappijen, of rechtspersoon of feitelijke vereniging waarbij meerdere voornoemde overheden aangesloten zijn, alleen of samen met het Waalse Gewest, een organisme bedoeld in artikel 3, § 1 tot 7, lid 1, van het decreet van 12 februari 2004 betreffende het statuut van de overheidsbestuurder of in [artikel 3, § 1 tot § 5, eerste lid, van] het decreet van 12 februari 2004 betreffende het statuut van de overheidsbestuurder voor de aangelegenheden geregeld krachtens artikel 138 van de Grondwet, een kapitaalparticipatie in handen hebben die meer bedraagt dan vijftig percent van het kapitaal.

Wanneer de kapitaalparticipatie van de gemeenten, provincies, OCMW's, intercommunales, zelfstandige gemeente- en provinciebedrijven, projectverenigingen, verenigingen van overheden bedoeld in artikel 118 van de Organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, huisvestingsmaatschappijen hoger is dan de kapitaalparticipatie van het Waalse Gewest, een organisme bedoeld in artikel 3, § 1 tot 7, lid 1, van het decreet van 12 februari 2004 betreffende het statuut van de overheidsbestuurder of in [artikel 3, § 1 tot § 5, eerste lid, van] het decreet van 12 februari 2004 betreffende het statuut van de overheidsbestuurder voor de aangelegenheden geregeld krachtens artikel 138 van de Grondwet, is de maatschappij een maatschappij met een significante lokale overheidsparticipatie. In het tegenovergestelde geval en onverminderd hiernavolgende hypothese valt de maatschappij, in voorkomend geval, onder artikel 3, § 7, van het decreet van 12 februari 2004 betreffende het statuut van de overheidsbestuurder of artikel 3, § 5, van het decreet van 12 februari 2004 betreffende het statuut van de overheidsbestuurder voor de aangelegenheden geregeld krachtens artikel [138] van de Grondwet.

Wanneer het aantal leden van het voornaamste beheersorgaan aangewezen door de gemeenten, provincies, OCMW's, intercommunales, zelfstandige gemeente- en provinciebedrijven, projectverenigingen, verenigingen van overheden bedoeld in artikel 118 van de Organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk

welzijn, huisvestingsmaatschappijen hoger is dan [het aantal leden van het voornaamste beheersorgaan aangewezen door het Waalse Gewest], een organisme bedoeld in artikel 3, § 1 tot 7, [eerste lid,] van het decreet van 12 februari 2004 betreffende het statuut van de overheidsbestuurder of in [artikel 3, § 1 tot § 5, eerste lid van] het decreet van 12 februari 2004 betreffende het statuut van de overheidsbestuurder voor de aangelegenheden geregeld krachtens artikel 138 van de Grondwet, is de maatschappij een maatschappij met een significante lokale overheidsparticipatie. In het tegenovergestelde geval en onverminderd hiernavolgende hypothese valt de maatschappij, in voorkomend geval, onder artikel 3, § 7, van het decreet van 12 februari 2004 betreffende het statuut van de overheidsbestuurder of artikel 3, § 5, van het decreet van 12 februari 2004 betreffende het statuut van de overheidsbestuurder voor de aangelegenheden geregeld krachtens artikel 138 van de Grondwet;

11° presentiegeld : bezoldiging toegekend aan een lid van een instelling dat zetelt tijdens een vergadering van een beheersorgaan, wegens zijn aanwezigheid en zijn deelneming aan het geheel van deze vergadering;

12° bezoldiging : elke som die betaald wordt als tegenprestatie voor de uitoefening van een oorspronkelijk mandaat, een afgeleid mandaat, een mandaat uitgeoefend door een niet-verkozen persoon, een openbaar mandaat, functie of ambt van politieke aard, een lokale leidinggevende functie, een functie van beheerder of een mandaat, een leidinggevende functie of beroep, ongeacht de aard ervan, uitgeoefend zowel in de openbare sector als in opdracht van elke natuurlijke of rechtspersoon, van elke instelling of feitelijke vereniging, gevestigd in België of in het buitenland;

13° voordeel in natura : onverminderd de definitie van voordeel in natura bedoeld in bijlage 4, elk voordeel dat niet resulteert in de storting van een som en die verleend wordt als tegenprestatie voor de uitoefening van een oorspronkelijk mandaat, een afgeleid mandaat, een mandaat uitgeoefend door een niet-verkozen persoon, een openbaar mandaat, functie of ambt van politieke aard, een lokale leidinggevende functie, een functie van beheerder of een mandaat, een leidinggevende functie of beroep, ongeacht de aard ervan, uitgeoefend zowel in de openbare sector als in opdracht van elke natuurlijke of rechtspersoon, van elke instelling of feitelijke vereniging, gevestigd in België of in het buitenland;

[…]

Wat punt 2° betreft, wordt op onweerlegbare wijze beschouwd als een afgeleid mandaat :

1° het mandaat uitgeoefend door de houder van een oorspronkelijk mandaat binnen een vennootschap met een significante plaatselijke openbare participatie;

2° het mandaat van bestuurder die niet plaatselijk verkozen is, zoals bedoeld in artikel L1523-15, § 1, tweede lid.

[…] ».

B.2.2. Zoals het werd vervangen bij artikel 52 van het decreet van 29 maart 2018, bepaalt het in het geding zijnde artikel L5311-1 van het WPDD :

« § 1. Dit artikel geldt bij de uitoefening van de afgeleide mandaten in elk beheersorgaan van een rechtspersoon of een feitelijke vereniging, onder voorbehoud van bijzondere regels bedoeld in artikel L6434-1, § 3, voor de titularis van een lokale leidinggevende functie.

De afgeleide mandaten uitgeoefend binnen een zelfstandig gemeentelijk of provinciaal bedrijf of binnen een gemeentelijke of provinciale vzw door de titularis van een uitvoerend oorspronkelijk mandaat worden kosteloos uitgeoefend.

§ 2. Een bestuurder kan, met uitsluiting van elke andere bezoldiging of voordeel in natura, alleen maar presentiegeld krijgen. Onverminderd het derde lid, krijgt hij één enkele presentievergoeding voor elke vergadering van het beheersorgaan die hij bijwoont.

Het bedrag van het presentiegeld mag niet hoger zijn dan 125 euro.

Aan hetzelfde lid kan slechts één presentievergoeding per dag worden toegekend, ongeacht de aard en het aantal vergaderingen die hij heeft bijgewoond in de rechtspersoon of de feitelijke vereniging.

Met uitzondering van de vergaderingen van het auditcomité en binnen de perken bepaald in paragraaf 11, wordt geen enkel presentiegeld, bezoldiging en voordeel in natura ontvangen voor de deelname aan vergadering van organen die geen beperkte beheersorganen zijn in de zin van artikel L1523-18, § 2.

Het mandaat van waarnemer zoals bepaald in artikel L5111-1 wordt kosteloos uitgeoefend.

§ 3. Alleen de voorzitter en de ondervoorzitter van een rechtspersoon of de feitelijke vereniging, kunnen, in plaats van presentiegeld, een bezoldiging en voordelen in natura krijgen voor de uitoefening van hun functie. De voorzitter en de ondervoorzitter mogen niet, in dat geval, genieten van andere bezoldigingen of presentievergoedingen in de uitoefening van hun functies binnen de rechtspersoon of een feitelijke vereniging.

Bij gebrek aan een bezoldiging zoals bedoeld in het eerste lid, kunnen de voorzitter en de ondervoorzitter, voor hun deelname aan het geheel van de vergadering van de raad van bestuur, presentiegeld krijgen voor een maximumbedrag van respectievelijk 180 euro en 150 euro.

§ 4. Het maximale jaarlijkse brutobedrag van het presentiegeld dat een bestuurder krijgt, mag niet hoger zijn dan 4999,28 euro.

§ 5. Het maximale jaarlijkse brutobedrag van het presentiegeld of de bezoldiging en de voordelen in natura van de ondervoorzitter mag niet hoger zijn dan vijfenzeventig percent van het maximumbedrag van de bezoldiging en de voordelen in natura gekregen door de voorzitter van dezelfde rechtspersoon.

§ 6. Het maximale jaarlijkse brutobedrag van het presentiegeld of van de bezoldiging en de voordelen in natura van de voorzitter mag niet hoger zijn dan het bedrag opgenomen in de bijlage 1 bij dit Wetboek.

Het vloeit voort uit de samentelling van de punten volgens de parameters en de berekeningsmethodes die in dezelfde bijlage zijn bepaald.

§ 7. Onverminderd de voorafgaande paragrafen, is, voor hun deelname aan de beperkte beheersorganen, het maximum bedrag van het presentiegeld voor een andere voorzitter en ondervoorzitter dan de voorzitter en de ondervoorzitter van de rechtspersoon of feitelijke vereniging als deze een bezoldiging krijgen zoals voorzien in paragraaf 3, respectievelijk 180 euro en 150 euro.

De andere bestuurders die lid zijn van het beperkte beheersorgaan kunnen presentiegeld voor maximum 125 euro krijgen.

§ 8. Het presentiegeld, de bezoldigingen of andere voordelen die verschuldigd zijn wegens de deelname van een bestuurder van een intercommunale aan de vergaderingen van organen in de maatschappijen met een significante lokale overheidsparticipatie waar ze zetelen ten gevolge van een uitdrukkelijke aanwijzing of wegens de vertegenwoordiging van de intercommunale worden rechtstreeks aan deze gestort.

§ 9. Het oorspronkelijk mandaat, afgeleid mandaat, mandaat toevertrouwd aan een niet-verkozen persoon, mandaat, functie en openbaar ambt van politieke aard mag niet worden uitgeoefend noch via een managementvennootschap of tussenkomende vennootschap noch als zelfstandige.

§ 10. De bezoldiging van de voorzitter en de ondervoorzitter zoals bedoeld in paragraaf 3 wordt berekend voor de deelname aan het geheel van de vergaderingen van de beheersorganen waaraan de bovenvermelde functies dienen deel te nemen. Bij gebreke van deelname wordt het bedrag van de bezoldiging naar verhouding verminderd.

De voorzitter en de ondervoorzitter die niet deelgenomen hebben aan het geheel van de vergadering worden beschouwd als in gebreke van deelneming. Een volledige of gedeeltelijke afwezigheid op een vergadering van een beheersorgaan wegens ziekte, moederschapsverlof of geval van overmacht wordt niet beschouwd als een gebreke van deelneming, voor zover dat deze feitelijke toestand behoorlijk gerechtvaardigd kan worden.

De bezoldiging wordt aan het einde van elke maand uitbetaald.

Het voornaamste beheersorgaan van de instelling die de voorzitter en de ondervoorzitter betaalt, voegt bij het bezoldigingsverslag zoals bedoeld in artikel L6421-1, een jaarlijkse samenvattende fiche, met de gestorte bedragen en hun rechtvaardiging voor elke maand.

§ 11. Het aantal vergaderingen die aanleiding geven tot de toekenning van presentiegeld mag de volgende getallen niet overschrijden :

- voor een raad van bestuur : twaalf per jaar;

- voor een beperkt beheersorgaan dat een activiteitensector beheert : twaalf per jaar;

- voor een uitvoerend bureau : achttien per jaar.

Het aantal vergaderingen van het auditcomité die aanleiding geven tot de toekenning van presentiegeld mag niet hoger liggen dan drie per jaar.

Het aantal vergaderingen van het beheercomité van de projectvereniging die aanleiding geven tot de toekenning van presentiegeld mag niet hoger liggen dan twaalf per jaar.

§ 12. De mandaten binnen het bezoldigingscomité worden kosteloos uitgeoefend.

Het bedrag van het presentiegeld toegekend aan de leden van het auditcomité mag niet hoger zijn dan 125 euro.

Het mandaat binnen het beheerscomité van een overeenkomst tussen gemeenten wordt kosteloos uitgeoefend.

Het bedrag van het presentiegeld toegekend aan de leden van het beheerscomité van de projectvereniging mag niet hoger zijn dan 125 euro.

§ 13. De maximumbedragen vastgesteld in de vorige paragrafen zijn ook van toepassing op de mandaten toevertrouwd aan de niet-verkozen personen bij beslissing van één van de organen, of wegens de vertegenwoordiging van :

a) een gemeente;

b) een provincie;

c) een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn;

d) een intercommunale;

e) een zelfstandig gemeentelijk of provinciaal bedrijf;

f) een vereniging van openbare besturen bedoeld in artikel 118 van de Organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;

g) een huisvestingsmaatschappij;

h) elke rechtspersoon of feitelijke vereniging waarbij één of meerdere van de bovenvermelde overheden betrokken worden.

§ 14. De maximumbedragen bedoeld in dit artikel worden gekoppeld aan het indexcijfer overeenkomstig de regels bepaald bij de wet van 1 maart 1977 houdende inrichting van een stelsel waarbij sommige uitgaven in de overheidssector aan het indexcijfer van de consumptieprijzen van het Rijk worden gekoppeld.

Ze worden gekoppeld aan de spilindex 138,01 van 1 januari 1990 ».

B.2.3. De in het geding zijnde bepaling past in de context van de algemene hervorming uitgevoerd bij het decreet van 29 maart 2018, dat beoogt om de aanbevelingen ten uitvoer te leggen die werden geformuleerd in het « Verslag van de parlementaire onderzoekscommissie belast met het onderzoeken van de transparantie en de werking van de PUBLIFIN-Groep », aangenomen in de plenaire vergadering van het Waals Parlement op 6 juli 2017 (*Parl. St.*,

Waals Parlement, 2016-2017, nr. 861/1). Het decreet van 29 maart 2018 beoogt de « regels inzake bestuur en transparantie binnen de lokale en bovenlokale structuren of binnen hun filialen » te versterken en « de perimeter van de door de bepalingen van het [WPDD] beoogde instellingen en mandatarissen aanzienlijk [uit te breiden] » (*Parl. St.*, Waals Parlement, 2017-2018, nr. 1047/1, p. 3). Die hervorming spitst zich toe op drie hoofdlijnen : bestuur, responsabilisering en transparantie (*Parl. St.*, Waals Parlement, 2017-2018, nr. 1047/27, p. 7).

Wat meer specifiek de versterking van de regels inzake de aangifte van mandaten en de controle van bezoldigingen betreft, vermeldt de parlementaire voorbereiding van het decreet van 29 maart 2018 :

« Wat betreft de aangiftes van mandaten en bezoldigingen, waarbij het principe van een jaarlijkse aangifte door de mandaathouders wordt gehandhaafd, kunnen drie duidelijke evoluties worden geïdentificeerd :

- de regels waarin is voorzien bij de artikelen L5111-1 en volgende worden versterkt waardoor een effectieve controle van met name de niet-verkozenen en van de mandaten binnen filialen van intercommunales mogelijk wordt;

- de controles worden uitgebreid doordat ze niet meer worden beperkt tot alleen de naleving van de bezoldigingsplafonds maar door ze ook betrekking te laten hebben op de naleving van de bezoldigingsregels waarin is voorzien bij het vijfde deel van het Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie;

- het kadaster van de mandaten opgesteld door het controleorgaan op basis van de gegevens zoals die door de belastingplichtige in zijn aangifte worden meegedeeld, wordt jaarlijks bekendgemaakt waarbij voortaan ook de aangegeven bezoldigingen worden vermeld » (*Parl. St.*, Waals Parlement, 2017-2018, nr. 1047/1, p. 3);

« Het onderhavige ontwerp van decreet strekt eveneens ertoe de transparantie te verzekeren wat betreft de verantwoordelijkheden die worden uitgeoefend door de mandatarissen aan wie de burgers openbare opdrachten hebben toevertrouwd. Die transparantie moet, middels een kadaster, niet alleen toelaten de openbare mandaten te identificeren die aan de verschillende verkozenen werden toevertrouwd maar ook die welke aan iedere niet-verkozen persoon werden toevertrouwd (met inbegrip van de leidinggevenden van overheidsstructuren), alsook de bezoldigingen of vergoedingen die daarmee gepaard gaan.

[…]

Meer dan ooit, omwille van transparantie en vertrouwen tussen het overheidsbedrijf en zijn gebruikers, moeten de bezoldigingen en voordelen die de beheerders en bestuurders van die bedrijven ontvangen afgebakend, geplafonneerd, gecontroleerd en toegankelijk voor de burger zijn. [De regels] moeten vooral voor iedereen gelden; een decreet lijkt dus het meest gepaste

juridische middel dat noch interpretatie, noch compromissen, noch halve maatregelen toestaat » (*ibid.*, p. 4).

Ten aanzien van de interpretatie waarop de prejudiciële vragen steunen

B.3.1. De verzoekende partijen en de tussenkomende partij voor het verwijzende rechtscollege doen gelden dat, in tegenstelling tot de interpretatie waarop de prejudiciële vragen steunen, de in het geding zijnde bepaling in die zin dient te worden geïnterpreteerd dat zij niet van toepassing is op de mandaten van bestuurders binnen een verzekeringsonderneming of een organisme voor de financiering van pensioenen. Volgens de verzoekende partijen voor het verwijzende rechtscollege is het bijgevolg niet nuttig om de prejudiciële vragen te beantwoorden.

B.3.2. Het komt in de regel aan het verwijzende rechtscollege toe de bepaling die het toepast te interpreteren, onder voorbehoud van een kennelijk verkeerde lezing van de in het geding zijnde bepaling.

B.3.3. Uit de motieven van de verwijzingsbeslissingen blijkt dat de interpretatie van de in het geding zijnde bepaling tot discussie heeft geleid tussen de partijen voor het verwijzende rechtscollege en dat dat laatste onder andere heeft geoordeeld dat het feit dat de verzekeringsondernemingen en de organismen voor de financiering van pensioenen zijn uitgesloten van het begrip « maatschappij met een significante lokale overheidsparticipatie » (artikel L5111-1, eerste lid, 10°, van het WPDD) niet impliceert dat artikel L5311-1 van het WPDD niet van toepassing zou zijn op de personen die, in de hoedanigheid van houder van een afgeleid mandaat of in de hoedanigheid van niet-verkozen persoon, een mandaat van bestuurder uitoefenen binnen die rechtspersonen. De interpretatie van het verwijzende rechtscollege volgens welke de in het geding zijnde bepaling van toepassing is op die bestuurders is niet kennelijk onjuist. Het Hof onderzoekt de prejudiciële vragen in die interpretatie.

Ten gronde

Wat de eerste prejudiciële vraag betreft

B.4. De eerste prejudiciële vraag heeft betrekking op de bestaanbaarheid van artikel L5311-1 van het WPDD met artikel 39 van de Grondwet en de artikelen 6, § 1, VI, vijfde lid, 2°, en 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (hierna : de bijzondere wet van 8 augustus 1980), in de interpretatie dat de in het geding zijnde bepaling van toepassing is op de personen die, in de hoedanigheid van houder van een afgeleid mandaat of in de hoedanigheid van niet-verkozen persoon, een mandaat van bestuurder uitoefenen in een verzekeringsonderneming of in een organisme voor de financiering van pensioenen.

B.5.1. Artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 bepaalt :

« Bovendien is alleen de federale overheid bevoegd voor :

[…]

2° het financieel beleid en de bescherming van het spaarwezen, met inbegrip van de reglementering en de controle op de kredietinstellingen en andere financiële instellingen en op de verzekeringsmaatschappijen en daarmee gelijkgestelde ondernemingen, de holdings en de gemeenschappelijke beleggingsfondsen, het hypothecair krediet, het consumptiekrediet, het bank- en verzekeringsrecht, alsmede de oprichting en het beheer van haar openbare kredietinstellingen;

[…] ».

B.5.2.1. Met de wet van 13 maart 2016 « op het statuut van en het toezicht op de verzekerings- of herverzekeringsondernemingen » (hierna : de wet van 13 maart 2016) regelt de federale wetgever, « om de verzekeringnemers, de verzekerden en de begunstigden van verzekeringsovereenkomsten en -verrichtingen te beschermen en om de soliditeit en de goede werking van het financiële stelsel te verzekeren, […] de vestiging en de activiteiten van, alsook het toezicht op de verzekerings- of herverzekeringsondernemingen die in België werkzaam zijn, met inbegrip van bepaalde modaliteiten en voorwaarden die specifiek zijn voor verzekerings- of herverzekeringsovereenkomsten en -verrichtingen » (artikel 3).

De wet van 13 maart 2016 legt elke verzekeringsonderneming op om te beschikken « over een passend governancesysteem, waaronder toezichtsmaatregelen » « om een doeltreffend en voorzichtig beleid te garanderen » (artikel 42, § 1), hetgeen onder andere « een beloningsbeleid dat een gezond en doeltreffend risicobeheer garandeert en dat voorkomt dat de mate waarin er risico's worden genomen, het door de onderneming vastgestelde tolerantieniveau te boven gaat » (artikel 42, § 1, 6°). Het governancesysteem « is uitputtend uitgewerkt en staat in verhouding tot de aard, de omvang en de complexiteit van de risico's die aan het bedrijfsmodel en aan de activiteiten van de [verzekeringsonderneming] zijn verbonden » (artikel 42, § 2).

De wet van 13 maart 2016 regelt met name de verantwoordelijkheden en de opdrachten van het « wettelijk bestuursorgaan » (zie met name de artikelen 44, 77 en 78), binnen hetwelk bovendien een auditcomité, een risicocomité en een remuneratiecomité worden opgericht (artikel 48). De leden van het wettelijk bestuursorgaan « moeten permanent over de voor de uitoefening van hun functie vereiste professionele betrouwbaarheid en passende deskundigheid beschikken » (artikel 40, § 1) en hun benoeming moet vooraf worden goedgekeurd door de Nationale Bank van België (hierna : de NBB) (artikel 81).

Bovendien, « indien de verzekerings- of herverzekeringsonderneming nauwe banden heeft met andere natuurlijke of rechtspersonen, of indien de verzekerings- of herverzekeringsonderneming deel uitmaakt van een groep, mogen die banden of de juridische structuur van de groep geen belemmering vormen voor het individueel prudentieel toezicht op de onderneming of voor het toezicht op de groep waarvan de onderneming deel uitmaakt » (artikel 43, eerste lid).

Ten slotte regelt de wet van 13 maart 2016 het toezicht op de verzekeringsondernemingen door de NBB (zie met name de artikelen 303 en volgende).

B.5.2.2. De wet van 13 maart 2016 zet met name de richtlijn 2009/138/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 « betreffende de toegang tot en uitoefening van het verzekerings- en het herverzekeringsbedrijf (Solvabiliteit II) (herschikking) » om. Het governancesysteem van de verzekeringsondernemingen maakt het voorwerp uit van de artikelen 41 en volgende van die richtlijn, alsook van de artikelen 258 en volgende van de gedelegeerde verordening (EU) 2015/35 van de Commissie van 10 oktober 2014 « tot aanvulling van Richtlijn 2009/138/EG van het Europees Parlement en de

Raad betreffende de toegang tot en uitoefening van het verzekerings- en het herverzekeringsbedrijf (Solvabiliteit II) ». Het bezoldigingsbeleid wordt meer specifiek bepaald in artikel 275 van die gedelegeerde verordening.

B.5.3.1. Bij de wet van 27 oktober 2006 « betreffende het toezicht op de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening » (hierna : de wet van 27 oktober 2006), zowel in de versie vóór als in de versie na de inwerkingtreding van de wet van 11 januari 2019 « tot omzetting van de richtlijn (EU) 2016/2341 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016 betreffende de werkzaamheden van en het toezicht op instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening (IBPV) en tot wijziging van de wet van 27 oktober 2006 betreffende het toezicht op de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening » (hierna : de wet van 11 januari 2019), regelt de federale wetgever met name de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening naar Belgisch recht, dat wil zeggen de organismen voor de financiering van pensioenen.

De wet van 27 oktober 2006 regelt de verantwoordelijkheden en de opdrachten van de raad van bestuur (artikelen 27 en 28). Die wet verplicht de leden van de raad van bestuur om te voldoen aan de vereisten inzake professionele betrouwbaarheid en passende deskundigheid (artikel 24, zoals het van toepassing was vóór de opheffing ervan bij de wet van 11 januari 2019; artikel 77, zoals vervangen bij de wet van 11 januari 2019) en regelt ook hun verantwoordelijkheid (artikel 26).

De wet van 27 oktober 2006 bevat ook bepalingen met betrekking tot de beleidsstructuur en de organisatie van de organismen voor de financiering van pensioenen (artikelen 77 en volgende, in hun versie vóór de inwerkingtreding van de wet van 11 januari 2019; artikelen 76/1 en volgende, in hun versie na de inwerkingtreding van de wet van 11 januari 2019). Zoals zij bij de wet van 11 januari 2019 zijn ingevoegd, betreffen de artikelen 76/1 en 77/1 van de wet van 27 oktober 2006 respectievelijk het governancesysteem van het organisme voor de financiering van pensioenen en zijn bezoldigingsbeleid.

De artikelen 134 tot 139 van de wet van 27 oktober 2006 voorzien in bijzondere bepalingen voor de openbare besturen en de overheidsbedrijven. Daaruit volgt met name dat, wanneer een openbaar bestuur of een overheidsbedrijf het beheer van een pensioenregeling aan een

organisme voor de financiering van pensioenen toevertrouwt, dat laatste in principe onderworpen is aan de wet van 27 oktober 2006 (artikelen 136, § 2, en 137).

Ten slotte regelt de wet van 27 oktober 2006 het toezicht op de organismen voor de financiering van pensioenen door de Autoriteit voor financiële diensten en markten (hierna : de FSMA) (zie met name artikel 4 en de artikelen 97 en volgende).

B.5.3.2. De wet van 27 oktober 2006, in de versies ervan vóór en na de inwerkingtreding van de wet van 11 januari 2019, zet Europese richtlijnen om : allereerst de richtlijn 2003/41/EG van het Europees Parlement en de Raad van 3 juni 2003 « betreffende de werkzaamheden van en het toezicht op instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening », alsook de richtlijn (EU) 2016/2341 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2016 « betreffende de werkzaamheden van en het toezicht op instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening (IBPV's) (herschikking) ». De artikelen 20 en volgende van die laatste richtlijn hebben betrekking op het governancesysteem, waaronder het bezoldigingsbeleid (artikel 23).

B.6.1. Artikel 39 van de Grondwet bepaalt :

« De wet draagt aan de gewestelijke organen welke zij opricht en welke samengesteld zijn uit verkozen mandatarissen de bevoegdheid op om de aangelegenheden te regelen welke zij aanduidt met uitsluiting van die bedoeld in de artikelen 30 en 127 tot 129 en dit binnen het gebied en op de wijze die zij bepaalt. Deze wet moet worden aangenomen met de meerderheid bepaald in artikel 4, laatste lid ».

B.6.2. Bij artikel 6, § 1, VIII, 1° en 8°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 wordt aan de gewesten de bevoegdheid toegewezen, wat de ondergeschikte besturen betreft, om de samenstelling, organisatie, bevoegdheid en werking van de provinciale en gemeentelijke instellingen te regelen, alsook de bevoegdheid om de verenigingen van provincies, van bovengemeentelijke besturen en van gemeenten tot nut van het algemeen, met uitzondering van het door de wet georganiseerde specifiek toezicht inzake brandbestrijding, te regelen.

B.6.3. Krachtens artikel 5, § 1, II, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 zijn de gemeenschappen bevoegd voor het beleid inzake maatschappelijk welzijn, met inbegrip van de

organieke regels betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, onder voorbehoud van de uitzonderingen die in dezelfde bepaling limitatief zijn opgesomd.

Het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie, de eerstgenoemde op het grondgebied van het Franse taalgebied en de laatstgenoemde op het grondgebied van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, oefenen de bevoegdheden uit van de Franse Gemeenschap inzake de bijstand aan personen, bedoeld in artikel 5, § 1, II, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, behoudens bepaalde uitzonderingen (artikel 138 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 3, 7°, van het bijzonder decreet van de Franse Gemeenschap van 3 april 2014 « betreffende de bevoegdheden van de Franse Gemeenschap waarvan de uitoefening naar het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie wordt overgedragen », met artikel 3, 7°, van het decreet van het Waalse Gewest van 11 april 2014 « betreffende de bevoegdheden van de Franse Gemeenschap waarvan de uitoefening aan het Waalse Gewest en aan de Franse Gemeenschapscommissie overgedragen wordt » en met artikel 3, 7°, van het decreet van de Franse Gemeenschapscommissie van 4 april 2014 « betreffende de overdracht van de uitoefening van de bevoegdheden van de Franse Gemeenschap naar het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschapscommissie »).

B.6.4. Artikel 6, § 1, IV, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 kent de bevoegdheid inzake huisvesting toe aan de gewesten.

B.7. Op grond van artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 vermag de federale wetgever te voorzien in de reglementering van de verzekeringsondernemingen en organismen voor de financiering van pensioenen, onverminderd de mogelijkheid van het Waalse Gewest om de bezoldiging van de vertegenwoordigers van de lokale overheden in het bestuur van die ondernemingen en organismen aan voorwaarden te onderwerpen op grond van de in B.6.2 tot B.6.4 vermelde bevoegdheden.

De in het geding zijnde bepaling is immers van toepassing op de personen die de hoedanigheid hebben van houder van een afgeleid mandaat of van niet-verkozen persoon, hetgeen, gelet op de definities vermeld in artikel L5111-1, eerste lid, 2° en 9°, van het WPDD, betekent dat het betrokken mandaat zijn oorsprong vindt in een oorspronkelijk plaatselijk mandaat of uitgaat van een van de opgesomde lokale overheden. De omstandigheid dat de in

het geding zijnde bepaling van toepassing is op de mandaten ongeacht de rechtspersoon waarin zij worden uitgeoefend, met inbegrip dus van die in de verzekeringsondernemingen en de organismen voor de financiering van pensioenen, leidt niet tot een andere conclusie.

B.8. Aangezien de in het geding zijnde bepaling onder de bevoegdheid van het Waalse Gewest valt, dient niet te worden onderzocht of dat Gewest zich kon beroepen op de impliciete bevoegdheden om die bepaling aan te nemen.

B.9. Voor het overige belet de in het geding zijnde bepaling de betrokken verzekeringsondernemingen en organismen voor de financiering van pensioenen niet om eveneens te voldoen aan de federale bepalingen die het bestuur van die rechtspersonen regelen, met inbegrip van het bezoldigingsbeleid, aangezien die bepalingen in hoofdzaak in algemene normen en beginselen voorzien, die op zich niet onverenigbaar zijn met de bezoldigingslimieten waarin bij de in het geding zijnde bepaling is voorzien. Het blijkt niet dat het onmogelijk of overdreven moeilijk zou zijn voor de betrokken verzekeringsondernemingen en organismen voor de financiering van pensioenen om gelijktijdig te voldoen aan de federale bepalingen, onder het toezicht van de NBB of de FSMA, en aan de in het geding zijnde bepaling, onder het toezicht van de Directie voor de controle op de lokale mandaten.

B.10. Artikel L5311-1 van het WPDD is in overeenstemming met artikel 39 van de Grondwet en met artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, in de interpretatie dat het van toepassing is op de personen die, in de hoedanigheid van houder van een afgeleid mandaat of in de hoedanigheid van niet-verkozen persoon, een mandaat van bestuurder uitoefenen in een verzekeringsonderneming of in een organisme voor de financiering van pensioenen.

Wat de tweede prejudiciële vraag betreft

B.11. De tweede prejudiciële vraag heeft betrekking op de bestaanbaarheid van artikel L5311-1 van het WPDD met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. Aan het Hof wordt een vraag gesteld over het verschil in behandeling onder de personen die een mandaat van bestuurder uitoefenen in een verzekeringsonderneming of in een organisme voor de financiering van pensioenen, naargelang zij de hoedanigheid van houder van een afgeleid

mandaat of de hoedanigheid van niet-verkozen persoon hebben, dan wel geen van die twee hoedanigheden hebben. Enkel de personen die de hoedanigheid van houder van een afgeleid mandaat of de hoedanigheid van niet-verkozen persoon hebben, zijn onderworpen aan de bezoldigingslimieten waarin bij de in het geding zijnde bepaling is voorzien.

B.12. De artikelen 10 en 11 van de Grondwet waarborgen het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie.

Het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie sluit niet uit dat een verschil in behandeling tussen categorieën van personen wordt ingesteld, voor zover dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is.

Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betwiste maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie is geschonden wanneer vaststaat dat er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

B.13.1. De Waalse Regering doet gelden dat de bestuurders die behoren tot de twee vergeleken categorieën zich niet in vergelijkbare situaties bevinden.

B.13.2. Verschil en niet-vergelijkbaarheid mogen niet worden verward. De verschillen waarnaar de Waalse Regering verwijst, kunnen weliswaar een element zijn in de beoordeling van het verschil in behandeling, maar ze kunnen niet volstaan om tot niet-vergelijkbaarheid te besluiten. Zo niet zou de toetsing aan het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie van elke inhoud worden ontdaan.

B.14. Het in het geding zijnde verschil in behandeling steunt op de vraag of de betrokken bestuurder al dan niet beantwoordt aan de definitie van houder van een afgeleid mandaat of aan die van niet-verkozen persoon.

In tegenstelling tot hetgeen de verzoekende partijen voor het verwijzende rechtscollege aanvoeren, zijn de definities die artikel L5111-1, eerste lid, 2° en 9°, van het WPDD aan die begrippen geeft voldoende nauwkeurig. Uit de parlementaire voorbereiding van het decreet van

29 maart 2018 blijkt dat de uitdrukking « wegens de vertegenwoordiging van » in die definities « de gevallen beoogt waarin een lokale instelling of een lokaal bestuur over een vertegenwoordiging beschikt binnen een (andere) instelling, en waarin de vertegenwoordiger erin zitting heeft zonder officieel bij een formele beslissing te zijn aangesteld » (*Parl. St.*, Waals Parlement, 2017-2018, nr. 1047/1, p. 12).

Het in het geding zijnde verschil in behandeling berust dus op een objectief criterium van onderscheid.

B.15. Uit de in B.2.3 vermelde parlementaire voorbereiding blijkt dat de in het geding zijnde bepaling in de lijn ligt van de doelstellingen van goed bestuur en transparantie en dat zij het vertrouwen van de burger ten aanzien van de overheden beoogt te versterken. Dat zijn legitieme doelstellingen.

B.16. Ten aanzien van die doelstellingen is het pertinent een onderscheid in te voeren op basis van de oorsprong van het mandaat. Bovendien, in het bijzonder rekening houdend met de wil van de decreetgever om bezoldigingslimieten vast te stellen die « op iedereen van toepassing zijn » (*Parl. St.*, Waals Parlement, 2017-2018, nr. 1047/1, p. 4), vermocht de decreetgever redelijkerwijs te oordelen dat de in het geding zijnde bepaling algemeen van toepassing moest zijn op alle mandaten die hun oorsprong vinden in een oorspronkelijk lokaal mandaat of die uitgaan van een van de opgesomde lokale overheden, ongeacht de rechtspersoon waarin dat mandaat wordt uitgeoefend.

B.17. Ten slotte zijn de beperkingen die aldus zijn opgelegd voor de bezoldigingen niet onredelijk en laten zij voldoende onderhandelingsmarge om competente en gemotiveerde bestuurders te kunnen aanwerven.

B.18. Uit het voorgaande volgt dat het in het geding zijnde verschil in behandeling redelijk verantwoord is.

B.19. Artikel L5311-1 van het WPDD is bestaanbaar met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in de interpretatie dat het van toepassing is op de personen die, in de hoedanigheid van houder van een afgeleid mandaat of in de hoedanigheid van niet-verkozen persoon, een

mandaat van bestuurder uitoefenen in een verzekeringsonderneming of in een organisme voor de financiering van pensioenen.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel L5311-1 van het Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie schendt niet de artikelen 10, 11 en 39 van de Grondwet en artikel 6, § 1, VI, vijfde lid, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, in de interpretatie dat het van toepassing is op de personen die, in de hoedanigheid van houder van een afgeleid mandaat of in de hoedanigheid van niet-verkozen persoon, een mandaat van bestuurder uitoefenen in een verzekeringsonderneming of in een organisme voor de financiering van pensioenen.

Aldus gewezen in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 12 november 2026.

De griffier, De voorzitter,

Nicolas Dupont Pierre Nihoul